

„Danstferen“

et halvugentlig Ulyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,

udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

„Danstferen“ udkommer hver Tirsdag og Fredag.

Pris pr. Aargang i De Forenede Stater \$1.50; til Udlandet \$2.00.

Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adressforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres:

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

„Danstferen“ ledes indtil videre af Past. A. M. Andersen.

Alle Indlæbelse — Afhandlinger, kortere Artikler og Korrespondancer sendes til Past. A. M. Andersen, Blair, Nebr.

Ugheber sendes direkte til „Danstferen“, Dr. D., Blair, Nebr.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danstferen“

Bliver sendt til Subskribenter, indtil ubestemt Tid, og vil blive sendt videre til dem, hvis de ikke er betalt, i Overensstemmelse med De Forenede Staters Postlove.

Naar Læserne henvender sig til Fjæll, berabterer i Bladet, enten for at lade dem eller for at lade dem indvise om de berabterede, bedes de altid omtale, at de lade Kvættissememet i dette Blad. Det vil være til genliglig Nytte.

Offerdagen.

„Og Moses sagde til al Israels Børns Menighed saaledes: Dette er det Ord, som Herren befalede figende: tager af, hvad eder tilhører, en Offergave til Herren; hver, som er villig i sit Hjerte, Guld, Sølv og Kobber. Og de som, Mandene jaavel som Kvinderne, hver, som var villig i sit Hjerte. (2. Moj. 35, 5, 22.)

Kære Samfundsvener! nu nærmer vi os igen d. 1. Søndag i Oktober Maaned, den Søndag, der er fremhævet som en Mindebag om Sammenlutningen af de to Samfund: „Den d. ev.-luth. Kirke i Nordamerika“ og „Det d. ev. luth. Kirkesamfund i Amerika“. Denne Søndag, der for bestandig vil minde om Sammenlutnings-Begivenheden, er jo tillige henlagt som en bestemt Offerdag for vor Indremission.

Vi tro, at det var Helligaanden, der fik dette Sammenlutningsværk gennemført til Herrens Ære og „Sjælens Frelse“. Vi tro fremdeles, at Helligaanden er Hovedlederen blandt os til Frelseværkets videre Gennemførelse rundt omkring blandt vort kære Folk, at Herrens Gerning i de Aar, vi have tilbragt sammen, har trods lidende Profetier og Djævelens Angreb og vore egne Brøst og mange Daarligheder, ikke desto mindre frettet fremad fra Sejr til Sejr. Vi tro endelig, at Helligaanden — om vi ikke vilde bedrøve ham eller modstaa ham, eller udslutte ham — vil være med os i vort Arbejde, baade paa os selv enkeltvis, i Hjemmene, Menighederne og vore Samfundsvirksomheder. Baade vore Erfaringer og Herrens trofaste Forsættes forstærker os herom. Det, som det gælder om, det er, at vi baade i Menigheds- og Samfundsarbejdet staa sammen i „en Aand og een Sjal“ i enfoldig Tro til Herren og i et nidkært Arbejde i Kristi inderlige Rærlighed.

Et stort Arbejde ligger da for os, baade paa Missionernes — Stolernes — Kærlighedsgerningernes og Literatvirkomhedernes Omraade. Men mærk dette vel, Embudsbrødre og Menigheder og Venner, det er kun paa det Vilskaar, at vi lade Helligaanden raade, lede og drive os, at vi kunne se et velbehageligt Arbejde for Herren til Vækkelse, Omvendelse og Helliggørelse. Hvor Herrens Aand faar Lov til at raade, der bliver — Liv og Kraft, Lov og Tak, Hellighed og Virksomhed, Redebonhed til at lide og for Offerdagslignende til Herrens store Fors Fremme paa Jorden.

Sluttelig lad mig da sige til Venner over hele Linien: lad os nu paa kommende Offerdag eller Dage lægge „en fuld Haands Gave“ paa vort Missionskassas Trænger for nærværende til en stor Offergave.

Med Kærlighedens Hilsen.

G. B. Christianesen.

Bevægede Dage.

Træl af Kirketampen i Norge.

I.

Ved den tiende almindelige lutherste Konference i London holdt Pastor Th. Klaveness, Medudgiver af Maanedsskriftet „For Kirke og Kultur“ og Præsident i Christiania, et foredrag, som vakte en betydelig Opsigt. Ved sit Indhold og tilbørlig ogsaa ved sin Form kom det ikke saa lidt paa tværs af de Tanker og Synsmaader, der ellers var raadende ved dette store Møde. Det blev i mange Maader Mødets Hovedbegivenhed, for saa vidt det gælder Sindene i stærk Bevægelse og affødt ivrige Diskussioner for og imod Mand og Mand imellem. Men samtidig fik dette foredrag en videre væsentlig Betydning, idet de nye Tanker, der kirkelige Fremstidsmand i Norge i længere Tid havde gjort gældende med Mund og Pen, her havde staaet sig et sammenbragt og koncist Udtryk. Hvad disse foregangsmand, til hvilke, foruden Klaveness og den anden Udgiver af „For Kirke og Kultur“ — Christoffer Bruun, ogsaa maaske regnes flere andre Prædiker og enkelte theologiske Professore, energisk arbejder for, er „en ny Fortkæmpelse“, opspisjet for Nutidens Mennesker med deres særlige Kamp og Opgaver og frem for alt med deres særlige Stilling i vor Tids fremstredne kulturelle Liv. Hvorledes denne ny Fortkæmpelse af det gamle Evangelium bør forme sig under vore Dages Naar, og hvad den bør indeholde for at komme Nutidens Mennesker nær og vinde dem for Kristendommen, det var Indholdet af Klaveness' foredrag. Da det nu var dette, der saa at sige bragte Bageret til at bide over, paa een Gang aggende og udfordrende ved sine radikale Aars og Rødværdigheder af at indslaa nye Veje, og sympatibet tiltrækkende ved sin varme Uderstrøm af forsaaende Kærlighed til det moderne Menneske og ved selve sin Fortsættelse af Tidens Væsen, blev det Anledningen til en Kamp, der delfe alle interesserede i tvende Lejre og vakte Opmærksomhed langt ud over Norges Grænser. Dette vældige Sammenstød mellem Kirkefolk, af hvilke ingen — i det mindste forelselig — vil selve Kristendommen til Livs, er noget af det interessanteste og mest fængslende i Nutidens Kirke, men værdt tillige om, at der, der senere vil manifestere sig, naar Principerne kommer til Ordre efter hele deres Rækkevidde, vil aabensbare større og farligere Modsatninger end dem, der forelselig ligger for.

Vi maa da begynde vor Skildring af den norske Kirketamp med en Fremstilling af Hovedtænkningerne i Klaveness' foredrag (trykt i „For Kirke og Kultur“ 1901, 3. Hefte).

Han begynder med at opstaa det Spørgsmaal: Hvorfor gaar vore Mand ikke i Kirke? Svaret er: Hos mange er den religiøse Sans, paa Grund af Forholdene i deres Hjem og under deres Optrædelse, aldrig bleven vakt, men under Livets Gang efterhaanden kvælt og vænnet hen. Dette gælder f. Eks. om de fleste inden for den i saa mange Maader forsømte og vovsige Arbejdsbefolkning. Men mange andre gaar ikke i Kirke af — Veinsep, og det Mand for hvis Karakter og Livsmaal vor i det hele man maa baje sig. Dette er et betænkeligt og rummer en stor Fare, baade for dem selv og for Kirken fremtid. De foragter ikke Religionen, nægter heller ikke Troen paa Gud eller Kristus, de nægter overhovedet intet af det religiøse, har endog Respekt for Religionen og angriber hventen Kirken, Kirkelederen, Substansen eller Præsteskanden, men de magter ikke det religiøse og derfor vælger de for Tiden at holde sig fjernt fra det altsammen.

Disse Mand er i Besiddelse af en vis Dannelses. Og denne deres Dannelses er, som det gælder sig af sig selv, moderne. Men naar det betantes, i hvilken Grad vor Tids Dannelses mere og mere bliver almen Dannelses, fordi den ejer Tusinder af Midler til at bredde sig — gennem populære Skrifter, foredrag og Møder o. s. v. — i de fleste videre Kredse, fortaas det, hvor farligt det bliver for Kirken fremtid, naar denne Dannelses fører med sig, at dens Indehavere holder sig borte fra Kirken.

Men hvorfor gør den det? Man kan ikke sige: det er fordi de baade Nutidsmennesker er vant, Substfor-

nære. Det er de ingenlunde alle, end ikke Stortallet af dem. Lad os prøve paa at sætte os ind i de moderne Menneskers hele Stilling. De er med i alt, hvad der rører sig i Nutidens stærke og komplicerede Kultur: i Erhvervslivets umaadelige Udvikling, i den mangearbejde Kunst, som ligger det virkelige Menneskeliv langt nærmere end tidligere Tiders; men frem for alt nærer Nutidsmennesket sin Aand med Nutidens Videnskab. „Og her har vi den Faktor, som har den højeste Betydning. Det er Nutidens Videnskab, som bestemmer Nutidens Maade at tænke og føle paa, og det i en Retning, som gør det ikke lidet vanskeligt for Nutidens Mennesker at modtage religiøs Paavirkning. Nutidens Videnskab har nemlig frettet de to Ord: Empiri (Erfaring) og Causalfølelse (Marsjgloven) med uindflettelig Træl ind i den almene Bevidsthed. Det moderne Menneske vil ind til Virkeligheden, og det lænder ingen anden lovlig Vej til den end Erfaringen. Hvad det ikke har erfaret som Virkelighed, eksisterer ikke for det. Og den Virkelighed, det har erfaret, er en uafbrudt og uafbrudelig Række af Marsjgange og Virkninger, som nøjagtig svarer til hvoerandre. I denne Række føler det sig selv som et Led; Tro paa en levende Gud, som hører Bønner, har ikke ledt til at finde Plads i en saadan Bevidsthed.“

Disse moderne Mennesker staa derfor i saa mange Maader uforstaaende over for Nutidens Kirke. De staaes ved de ideelle og fetsommelige Klager, som der lyder over Tiden og dens Banarit. De finder det mærkeligt, at Kirkenes Mand gennemgaende er saa angstelige for alle moderne Rørelser: den frie videnskabelige Forskning, Fremstredt paa det religiøse, politiske og sociale Omraade, og den frie Undersøgelse af Biblens og de kirkelige Dogmers Indhold. Kirkenes Mand, siger man, næses endda ikke med at forholde sig angstelige; men de gør Modstand mod alt dette. „Gang paa Gang har det gentaget sig, at den iherdige Modstand mod Sandheder, som Videnskaben bragte for Lyset, eller mod politiske og sociale Reformere, som Tiden krævede, kom fra den kirkelige Side. Gang efter Gang saa man Kirken kæmpe ihærdigt for det bestaaende, skønt dette aabenbart var omstøttent og raadent.“

Derfor kommer, at Kirkenes aandelige Kraft ikke er synligt respektindgivende. Medens den almindelige Litteratur hørt for frembringende Værker, som læses hele Verden over, ser sig om omkring aldrig paa Theologiens Omraade. Nutidens Kirke driver det kun til nogle saa middelmaadige Forsættere og en hel Mængde Bog- og Væremærker, hvis Produkter ikke udmærket sig ved at være aandsfulde.

Men intet af alt dette er dog Hovedsagen. Hovedsagen er Fortkæmpelsen. Den tan det moderne Menneske ikke bruge. Formen og Prædikatet gør sit. Men det er Indholdet det moderne Menneske især vilger tilbage for. Hvad er da det?

Forst er der de trinitariske og trinitariske Dogmer (Læren om den treenige Gud og de to Nature i Kristus), med hvilke Nutidsmennesket ikke kan forbinde nogen fornuftig Mening. Og tante kan det nu en Gang ikke lade være med, uglea over det religiøse. — Endnu vanskeligere har det om muligt med at finde sig til rette med den kristelige Forsøningslære og med Læren om Soliggørelsens Orden. Dogmet om Kristi stedfortrædende Lidelse kan et Nutidsmenneske vanskeligt forene med sine Begreber om Ret og Retfærdighed. Og dette er allerede uheldigt, fordi en Iidsalders Begreb om Ret og Retfærdighed udgør dens ethiske Ideal. Men der er desuden paa dette Punkt noget, som almindelige Mennesker ikke kan klare. „Det ene Øjeblik hører de i Fortyndelsen, at Kristus har gjort og lidt alt i deres Sted, saa de selv ikke skal gøre noget for deres Frelse, andet end at tro sig frelsede ved Kristus. Det næste Øjeblik hører de, at de maa tage sig i Agt for at bedrage sig selv: Frelsen er slet ikke saa lige til, for at frelses maa man gennemgaa en Proces, som bestaar af en Række Led: Opvækkelse, Omvendelse, Retfærdiggørelse, Gensjælselse, Helliggørelse“. Dette tan hventen almindelige Mennesker eller fremme religiøse Mennesker forstaa. Mange af disse sidste taaktes ved denne Dobbelttale uafslælig frem og tilbage mellem Haab og Frygt. Er

det da underligt, at mange foretrækker at underdrage sig Pine ved at holde sig borte?

Det, der her kommer til Synne, er et Svalg mellem Kulturen og Kirken. Kulturen er stadig gaaet frem, menens Kirken er bleven stivende fast i det 17. Aarhundredes Dogmatik og det 18. Aarhundredes pietistiske Livsideal.

For at belyse dette, fremdrages et enkelt Punkt: Læren om den hellige Strifts Inspiration. „Ingen videnskabelig Ideolog hylde længere den gamle, melaniske Inspirationsteori, (d. e.: at de hellige Forfattere var upeersonlige Redskaber for den Helligaand, og at ethvert Ord i Skrifter var indblæst af Gud). Videnskaben — altsaa Kulturen — har for bestandig gjort det af med den. Men Theologien har ikke magtet at faade et nyt Inspirationsdogme, som har formaet at staa igennem. Theologien vasker og samler. Høsten er, at den gamle Inspirationssteori, skønt opgivnet af Theologien, herfter i Menigheden, i Fortyndelsen og i Verneuniversiteten og paadrager stadig Kirken Bestyrdning for, at den lærer, hvad den ikke længere tror.“

„Der er en nødvendig Forbindelse mellem Kirke og Kultur. Kirken kan hventen tænke eller tale uden at hente Metode og Form fra Kulturen. Hventer den dem ikke fra sin egen Tids Kultur, hventer den dem fra en forgangen Tidsalders. Odkirken tilgænde sig den antike Kultur, hventer fra den Metode og Form og en Hylde af Tanter, som den smeltede sammen med Evangeliet. Dermed gav den Tiden dens Kultur tilbage som en kristelig Verdensanskuelse, der erobrede Tiden. Reformationstidens Kirke gjorde noget lignende ved sin Tids Kultur: Humanismen. Der er gjort Forsøg; Rationalismen, den spekulative Theologi og den Reichshelste Theologi var saadanne Forsøg; men ingen af dem slog igennem. Den, som var nærmest ved det, var i sin Tid Rationalismen. Den var virkelig nær ved at erobre baade Kirken og Tiden. Men Kirken befandte sig saa paa, at den her var ved at ofre selve Evangeliet paa Kulturens Alter, og den rakte sig forfærdet tilbage til den Position, den havde indtaget, før Rationalismen brød ind. Der har den siden stadig holdt sig. Det kirkelige Liv i det 19. Aarhundrede har været Reaktio; Reaktionen har haft sin Berettigelse og bragt sin Velsignelse. Men man lever aldrig ustraffet paa Reaktio.

Livet tillader ikke Tilbagestrid, men træver altid Fremstredt. Forbi Kirken har levet paa Reaktionen, har Kulturen gaaet sin Gang uden den, og Følgen er bleven en tiltagende religiøs Indifferentisme blandt Tidens dannede.

Hvorledes skal nu Kirken møde denne Indifferentisme? (Fortættelse.)

Flojten.

Da jeg var en Dreng om trent 7 Aar gammel — fortæller Benjamin Frank- lin — var der en Dag fremmede hos mine Forældre, og de gav mig nogle Kobberfløjtlinger, som jeg var meget glad ved. Senere paa Dagen gik jeg hen til en Vegetabilbut for at købe noget for min Rigdom, men paa Vejen mødte jeg en Dreng, som frembragte nogle trofaste Triller i sin Fløjte. Denne Lyd fattede mig i Hentykkelser, og jeg tilbød ham alle mine Penge for Fløjten, som jeg da ogsaa blev Gjer af.

Glad løb jeg hjemad, gik fløjtende gennem alle Suerne og var til stor Glæde for mig selv, men til Stræt for hele min Familie.

Mine Søstende fik at vide, hvilken Handel, jeg havde gjort, og de sagde, jeg havde givet fire Gange saa meget for Fløjten, som den var værd. Dermed kom jeg til at tænke paa, hvor mange gode Ting jeg kunde have faaet for Resten af Pengene, og da de siden lo ad min Daarlighed, græd jeg af Uregtsel, og alene Tanken om min daarlige Handel gav mig mere Sorg, end Fløjten gav mig Glæde.

Jeg tan dog fortaakle, at denne Modgang siden blev til Nytte for mig; thi saa ofte jeg var fristet til at købe unyttige Ting, sagde jeg til mig selv: „Du maa ikke give for meget for Fløjten!“ og saa sparede jeg mine Penge. Da jeg blev større, kom jeg ind i Verden, og naar jeg lagde Mærke til Folks Handel og Vandel, tænkte

jeg lidt ved mig selv: „Hvor giver dog ikke mange — mange — Mennesker alt for meget for Fløjten!“

Naar jeg saa Mennesker ofre Tid og Arbejde, Frihed og gode Dage, ja maaste endog ofre deres egen Dyb og deres gamle Venner for at tilfredsstille deres Uregtselighed og opnaa Yndest fra Kongen og Hoffet, da sagde jeg til mig selv: „Den Mand giver alt for meget for Fløjten. Undertiden saa jeg andre, der for at vinde Folken- dets tillid søgte ind i det politiske Livs Tummel, hvorved de forsømte deres egne Sager og ødelagde deres Velstand.“

„Jeg sandhed, de giver alt for meget for Fløjten!“ sagde jeg til mig selv.

Undertiden saa jeg gertige Folk, som for at strabe Penge sammen gav Afstald paa Livets gode Ting og paa de Glæder, som man kan nyde ved at gøre godt mod andre. Jeg saa dem give Afstald paa Nedmenneskers Agtelose og Venstaf for at samle jordist Gøds, og jeg maatte sige til mig selv: „Fattige Mand, du betaler alt for meget for din Fløjte!“

Jeg har ogsaa mødt Folk, som for tomme Hornsølsers Skyld glemte at danne deres Aand og uddikle deres medfødt Gøner, ja, jeg saa nogle Mennesker ofre Helbred og Sundhed for at faa deres daarlige Lyster stillet tilfreds. „Vildledte Mennesker“, sagde jeg til mig selv, „I bereder jer selv Smerte i Stedet for Glæde; I giver alt for meget for eders Fløjte!“

Hvis jeg mødte Folk, der holdt saa meget af smukke Maader, smukke Møbler og smukke Huse, saa de for at tilfredsstille Forsægelighed gjorde Gæld eller vovede Bedrageri, og derfor endte deres Dage paa Fattigaarden eller i Fængsel, da fultede jeg ved mig selv og sagde: „De betaler Fløjten dyrt — meget dyrt!“

Kort sagt, jeg forstod, at en stor Del af den menneskelige Glædelighed havde sin Marsjgange deri, at Folk saa daarlige forstod at vurdere Tingene og Forholdene her i Verden, hvorfor de saa saare ofte kom til at give alt for meget for deres Fløjter.

Den barmhjertige Samaritan.

En Vandring blev mit Liv her paa Jord Af Fald og Farer omgivet; I Staden, hvor Kongers Konger bor, Jeg opslug mit Øje til Livet. Saa drog jeg fremad i Morgenstær Mod Palmestaden's Tind, Hvor Øjet paa Livet nedad ser, Naar Taagen for Lyset bortsvinder.

Saa rig jeg drog fra Barndommens Hjem Paa mer end Guldet hint røde; Men stakket jeg tom ad Vejen frem, For brat jeg laa slagen tilbøde. Du fandt mig, Herre, paa Gravens Rand,

Da hør mig Røggen vendte; Min Frelser, mit Livs Samaritan, Min Nød og min Jammer du endte!

I Sorgens Nal, da Taarerne randt Ned over Rinden saa stride, Min Herre, de dyle Saar forbandt, Mens trokig du sad ved min Side; Jeg hvoite Hovedet i dit Stød Sig Barn ved Røberthjerte, Som Dilestrømme Træsten flød, Og Vindring jeg fandt i min Smerte.

Nu i dit Herberg plejes min Sjal Med Naadens Reminge tvende, Dem staktes' du mig med dit Farvel Fra nu og til Tidernes Ende. O Tak, du store Samaritan, Som vilde Verden gæste, Du fremmede her i Støvens Land, Som talde dig Menneskets Ræste!

M i n Ræste blev du, da i min Nød Jeg trængte til dig saa saare; Min Ræste du bliver i min Død, Naar slagen jeg ligger paa Baare; Og er du, Frelser, min Ræste her, Hvor jeg paa Vejen sukker, Saa vil du det ogsaa være der, Hvor Palmen i Lyset sig vugger!

(Dette Hovmod var som saa meget Hovmod i denne Verden stærkt blandet med Frygt; man putter paa sin Størbød, fordi man inderst inde har en Følelse af Svaghed, som man vil holde nede.)

Lad os lad blibe ved at rose Bønderne — og lad dem som andre fornuftige Mennesker selv trække de tre Fjerdedele fra.

Lad os være enige om, at de og vi alle sammen er ganske udmærkede Mennesker, men at vi dog kunde trænge til at blibe noget bedre.

Lad os alle ønske dem godt Vejr til Høstarbejdet — men især, at de maa føle sig smaa over for den Herre, der raaber for Vejr og Vind. Derved vil de allerede blibe befriet for de Betsymtninger, der nu som Fluor svirrer om i deres Sind.

I vor uden Vidskab lader tun, hvor den tror at gavne. Lad Kærligheden oplamme din Iver, Vidskommen danne den, Stadigheden befaste den! Den være gløden, agtsom, uovervindelig, hventen luntet eller henfjansløs eller frygtfom. B e r n h a r d.

Den Hoftrup i Ry er jo nylig kommen paa glat Is med det. Det er saamand fandt nok, alt det, han har sagt, baade det daarlige, han først sagde, og det gode, han siden sagde. Sagen er naturligvis den, at der er noget af et Slags i Bondestanden akkurat som i alle andre Stænder.

Der er nogle Bønder, der er dumme og søvnige — akkurat som i andre Stænder. Og der er nogle Bønder, der er kloge og vaagne — akkurat som i andre Stænder.

Det underer mig ikke, at Hoftrup kan sige et og andet nedfattende om Bønderne. Men det underer mig, at en forstandig Mand kan give sig til at „generalisere“ — at sige noget om en hel Stænder under eet.

Naturligvis — man kan nok i al Almindelighed tale om, at en Stænder — f. Eks. Bønderne — er gaaet fremad og i det hele og store staaer godt i Forhold til tidligere Tider.

Det er jo kun glædeligt, og hvad der er glædeligt, har man Lov til at glæde sig over. Jeg har i alt Fald glædet mig over det — især naar jeg har haft Besøg fra fremmede Lande.

For nogle Aar siden havde jeg paa Sorens Høstole Besøg af en ungarsk Landbrugskandidat, som var her for at studere Landbrug og Høstole. Han var et hurtigt Hoved og lærte at tale ret godt Dansk. Da vi fulgtes ad paa et Drikke i „Egevang“, sagde han: „Ja, dette er nu die Herremænd, men hvor er die Bønder?“

— Og saa var det næsten udelukkende Bønder, han saa; men det vilde han alligevel næsten ikke tro.

For nylig havde jeg Besøg af en svensk Præsident, og han havde endnu vanskeligere ved at tro, at den Bonde, vi besøgte, var „en almindelig Bonde“.

Deite er sandt (og glædeligt); men det er naturligvis lige saa sandt (og frygteligt), at der er mange Bønder, der staaer langt tilbage i mange Maader.

Det er sandt, at man kan træffe en Forsamling af Bønder, der kan føre en dygtig og saglig Forhandling. Men det kan naturligvis ogsaa ske, at der i en saadan Forsamling kan blibe brovlet ret artigt — hvad der ogsaa kan ske i en Forsamling af andre Folk. Jeg har saamand været til Stede ved et Møde af Lutter, studerede Folk, hvor man længe staktede frem og tilbage om en ret betydningsløs Formalitet, saa at der kun blev tre Aarter til at drøfte selve Sagen.

Alt ja, hvad er vi Mennesker! Vi er ikke ret store nogen af os, ikke en Gang de største, som kan sige, Henrik Ibsen, et eller andet Sted: „Mon de er rigtig store, de store?“ Og derfor er det naturligvis en Fare, der ligger for os alle og Bønderne saavel som andre, at vi kan blibe „store“ ved de rosende Ord, der siges om os.

Folk har nu saa lidt sagt til min lille Pige: „Du er rigtig nok en stor Pige“, at det arme Barn tror det fuldt og fast og uafslælig benævner sig selv som „store Karen“. I Dag blev det til ligefrem Størhedsvanvid.

Hun og jeg fulgtes ad ud at vande Aæter. (Vi er nemlig i Besøg paa en Gaard, og saa maa vi naturligvis gøre Nytte for Høden i denne travle Tid). Da vi nærmede os Aæterne, sagde hun: „Jeg vil ikke gaar nær hen til Aæterne, for saa bliver de bange for mig.“

(Dette Hovmod var som saa meget Hovmod i denne Verden stærkt blandet med Frygt; man putter paa sin Størbød, fordi man inderst inde har en Følelse af Svaghed, som man vil holde nede.)

Lad os lad blibe ved at rose Bønderne — og lad dem som andre fornuftige Mennesker selv trække de tre Fjerdedele fra.

Lad os være enige om, at de og vi alle sammen er ganske udmærkede Mennesker, men at vi dog kunde trænge til at blibe noget bedre.

Lad os alle ønske dem godt Vejr til Høstarbejdet — men især, at de maa føle sig smaa over for den Herre, der raaber for Vejr og Vind. Derved vil de allerede blibe befriet for de Betsymtninger, der nu som Fluor svirrer om i deres Sind.

I vor uden Vidskab lader tun, hvor den tror at gavne. Lad Kærligheden oplamme din Iver, Vidskommen danne den, Stadigheden befaste den! Den være gløden, agtsom, uovervindelig, hventen luntet eller henfjansløs eller frygtfom. B e r n h a r d.